

Biblická úvaha na text 1. Jan 2,24-7

Ladislav Hejdánek

◆ projev, česky, vznik: 30. 9. 1946 ◆ poznámka: Přednesena na schůzce vinohr. Sdružení dne 30. září 1946

◆ speech, Czech, origin: 30. 9. 1946

Biblická úvaha na text 1. Jan 2,24-7

Ladislav Hejdánek

◆ projev, česky, vznik: 30. 9. 1946 ◆ poznámka: Přednesena na schůzce vinohr. Sdružení dne 30. září 1946

◆ speech, Czech, origin: 30. 9. 1946

Biblická úvaha na text I. Jan 2/24–27 [1946]

Přednesena na schůzce vinohradského Sdružení dne 30. září 1946.

A protož zůstaniž ve vás to, což jste slýchali od počátku. Zůstaneliž ve vás to, co jste slýchali od počátku, i vy také v Synu i v Otci zůstanete. A toť jest to zaslíbení, kteréž nám zaslíbil, totiž ten život věčný. Tyto věci psal jsem vám o těch, kteříž vás svodí. Ale pomazání to, kteréž jste vzali od něho, ve vás zůstává, a aniž potřebujete, aby kdo učil vás, ale jakž pomazání to učí vás o všech věcech, a pravěť jest a neoklamavatelne, a jakž naučilo vás, tak v něm zůstávejte.

Když bylo po poslední večeři Pána uprostřed učedníků a když je Ježíš naposled napomínal a potěšoval, vyzval je: Zůstaňte v milování mém. A aby bylo jasno, co to znamená zůstat v jeho milování, dodal: Budete-li zachovávat přikázání má, zůstanete v mém milování. Totož jest přikázání mé, abyste se milovali vespolek, jako i já miloval jsem vás. (Jan 15,9–10 a 12) A totéž nám říká i náš text: Zůstaniž ve vás to, což jste slýchali od počátku. A ptáme-li se, co to je, co jsme slýchali od počátku, slyšíme (1,5): Toť jest tedy zvěstování to: Že Bůh jest světlo, a tmy v něm nižádné není. A ovšem to znamená, že kdo je v Bohu a Bůh v něm, ten nese ovoce mnohé, a je to ovoce světla: zůstane-li v nás to, co jsme slýchali od počátku, že totiž Bůh jest světlo a že my máme s ním obecenství jen chodíme ve světle, pak skutečně zůstaneme i my v Synu a v Otci. Pak se to zvěstování stává pro nás skutečně slovem života (1,1).

Ale to jsou všechno těžká slova, těžké theologické myšlenky. A já nevidím skutečně žádné lepší cesty, ba ani jiné cesty, jak si je přiblížit, než že si je rozdělíme do několika odstavců a uvedeme je do nejužší souvislosti s denním svým myšlením i konáním.

1. Tak tedy první věc, o které tu promluví, jest povaha onoho zvěstování, povaha toho, co jsme slýchali od počátku. Zdálo by se totiž na první pohled, že náš dnešní text je výzvou k orthodoxnosti, ale není tomu tak. Ono totiž nejde a nemůže jít o zachování nějakého prapůvodního znění onoho zvěstování, nejde o žádný předpis strohého verbálního dogmatismu, ba nejde ani o jakýsi základní článek křesťanské náboženské soustavy. Ne, to vůbec není věc k rozmyšlení stranou světa u theologického stolu ani k přednášce z profesorské katedry; to není axioma, z něhož máme odvozovat dedukcemi nějaké pravdy další, nýbrž je to příkaz, příkaz v prvé řadě etický, morální, do něhož nebudeme ťukat svou logickou hůlčičkou, nýbrž jehož máme být poslušní. Je to Boží příkaz, podle kterého si musíme zařídit svůj život a nikoliv své theologické soustavy. Prvním úkolem theologie je vůbec jen interpretace a ještě spíš neustálé opakování Božího slova, a nikoli budování systémů nauk a dogmat. Křesťanství není životní názor, nýbrž druh, způsob života. Je důležitější jít na vinici, i když jsme zprvu odmítli, než slíbit a nejt. Nezáleží na slovech, ale na životě; ne ti, kdož říkají Pane, Pane, jsou skutečnými dětmi Božími, ale ti, kdož činí vůli jeho.

2. Nyní se obraťme k příkazu samému, totiž k onomu zvěstování, že Bůh jest světlo a tmy v něm nižádné není. Bůh jest světlo. To že je příkaz? Ano, a jaký. Zvěstuje-li nám Jan, že Bůh jest světlo, znamená to: Buď i ty v tom světle, buď i ty světlo. To je právě ta důležitá věc, že Ježíš k nám nepřichází, aby nás poučoval nebo vyučoval, jak se věci mají. Slova Ježíšova nejsou poučky, nýbrž požadavky a rozkazy. Ježíš Kristus k nám přichází jako král, a tedy bude panovat.

3. A teď to druhé, co chci zdůraznit. Opět se zdá, že výzva: Zůstaniž ve vás to, což jste slýchali od počátku, by mohla být oporou křesťanskému konservatismu. Zůstat prostě tam, kde jsme a nehýbat se. Ale ono to je opět jiné. A já se pokusím o přirovnání. Myslete si, že by vám kdosi mocný rozkázal, abyste byli ustavičně na slunci. Špatně by se potázal ten, kdo by si ve dne sedl nebo lehl na slunci a o další by se nestaral. Přišla by noc a člověk by byl nalezen ve tmě. Kdežpak čekat. Musili byste si pořádně pospíšet směrem na západ, aby vás nestihla tma. A tak to je v našem životě. Tma, zlo, hřích jsou nám neustále v patách, a člověk se mnoho napachtí, aby jim unikl. Život nás všech je vlastně

jeden velký závod se zlem a s hříchem, závod na život a na smrt; je to závod bez vyhlídky na úspěch, závod dlouhý, předlouhý. Člověk klesne každou chvíli, je vyčerpán mnohdy až k zoufalství avšak vytrvalcům podává ruku sám Kristus, pozvedá je a posilňuje, a pak zas posílá dál a oni musí běžet znovu a znovu, zase až k příštímu stánku posilnění. Anebo, chcete-li, život je permanentní revolucí proti zlu. (A je-li vůbec někde tento termín na místě, pak je to zde.) Revolucí nikdy neskončenou, stále bojevanou, kde vítězstvím jste korunováni ode Pána, jste-li nalezeni služebníky věrnými. -, A tak pamatujme: to není ohlížení dozadu, to není reakce ani cesta zpátečnická, to je vrcholné průkopnictví a revoluce nejrevolučnější, napracet se k Pánu.

4. Nasnadě je ovšem námitka: Ale vždyť si potom člověk své spasení vyběhá, vždyť si je potom vyslouží – a kde potom zůstává Kristus a jeho obětující se láska? A tu je nezbytno dovést přirovnání až do konce. – Žádný člověk by nepřepěhl velikou poušť, kdyby na ní nebyly oasy. A já jsem to už naznačil před chvílí, že unavený a skleslý člověk je vždycky posilněn k dalšímu běhu. To posilnění, to je ono pomazání, o němž mluví Jan ve 27. verši. Duch svatý to je, kterýž nás posilňuje. Ovšemže nikdo neběží za nás a že si nesmíme hovět, a nesmíme ani příliš dlouho odpočívat. Ale jedno jest jisté: nebýt toho posilňování, nebýt těch oas v poušti, nikdy bychom nedošli cíle, nikdy bychom nedoběhli, ale zůstali bychom někde ležet z moci a bez pomoci. Ale takto můžeme běžet – a musíme běžet.

5. A nakonec vám chci říci, že ten příklad s během pouští je vlastně biblický příklad. Pamatujete se dobře na vyjití z Egypta a cestu Izraelských do země zaslíbené? Pamatujete se dobře, kolik tam bylo těch stánků posilnění, a vždycky tam, kde už Izraelští klesali? Pamatujete se, jak šli tři dni pouští a nenalezli vod, až jim Hospodin osladil hořké vody Maráh, a potom jak jim Hospodin seslal křepelky a manu? A pamatujete se na vody prýstící ze skály? Tady všude zasahoval Bůh, a zasahoval zcela neočekávaně a nepředvídaně. Není to naše zásluha, že budeme spaseni, právě tak, jako to nebyla zásluha Izraelských, že přišli do země zaslíbené. Nevím, četli-li jste Bunyana; my musíme vyjít tak nějak jako ten jeho poutník, zprvu vlastně ani nevíme kam, jen musíme vyjít z města zkažení, zpusťování a jít a jít. Neexistuje mapa, podle které bychom se mohli dostat do Božího království. Naše víra je v tom, že doufáme v pomoc na nějaké té oase, kterou pro nás zbuduje Ježíš Kristus. Pak, posilnění Duchem, vykročíme dál. Atak stále dál a dál, až nás jednou Kristus přijme v branách svého království. Nikdo nepůjde místo nás, musíme jít sami. Poutníci Boží.

6. A tím bych měl vlastně už skončit. Ale cítím, že musím říci ještě něco. Jsme-li v tomto světě jen poutníky, neznamena to, že se o tento svět nemáme vůbec nebo jen co nejméně starat. Ono totiž velmi mnoho záleží na tom, jak běžíme a co děláme cestou. My si musíme dobře všimat, co se děje kolem nás. Po celou tu dlouhou dobu našeho běhu platí pro nás příkaz Ježíšův, abychom se milovali vespolek. Neběžíme jenom my. Před námi, za námi a vedle nás běží mnoho našich bratří a sester. Pečujme o ně, pomáhajme jim, milujme je. Hlavně ty vedle sebe, jsou nám blízko, nejbliž.

A tak zůstaniž v nás to, co jsme slýchali od počátku. Zůstaniž v nás láska.